31/03/2021

1821: Τι έμαθαν οι μικροί μαθητές από τον Σεβασμιώτατο

/ Νέοι και Εκκλησία

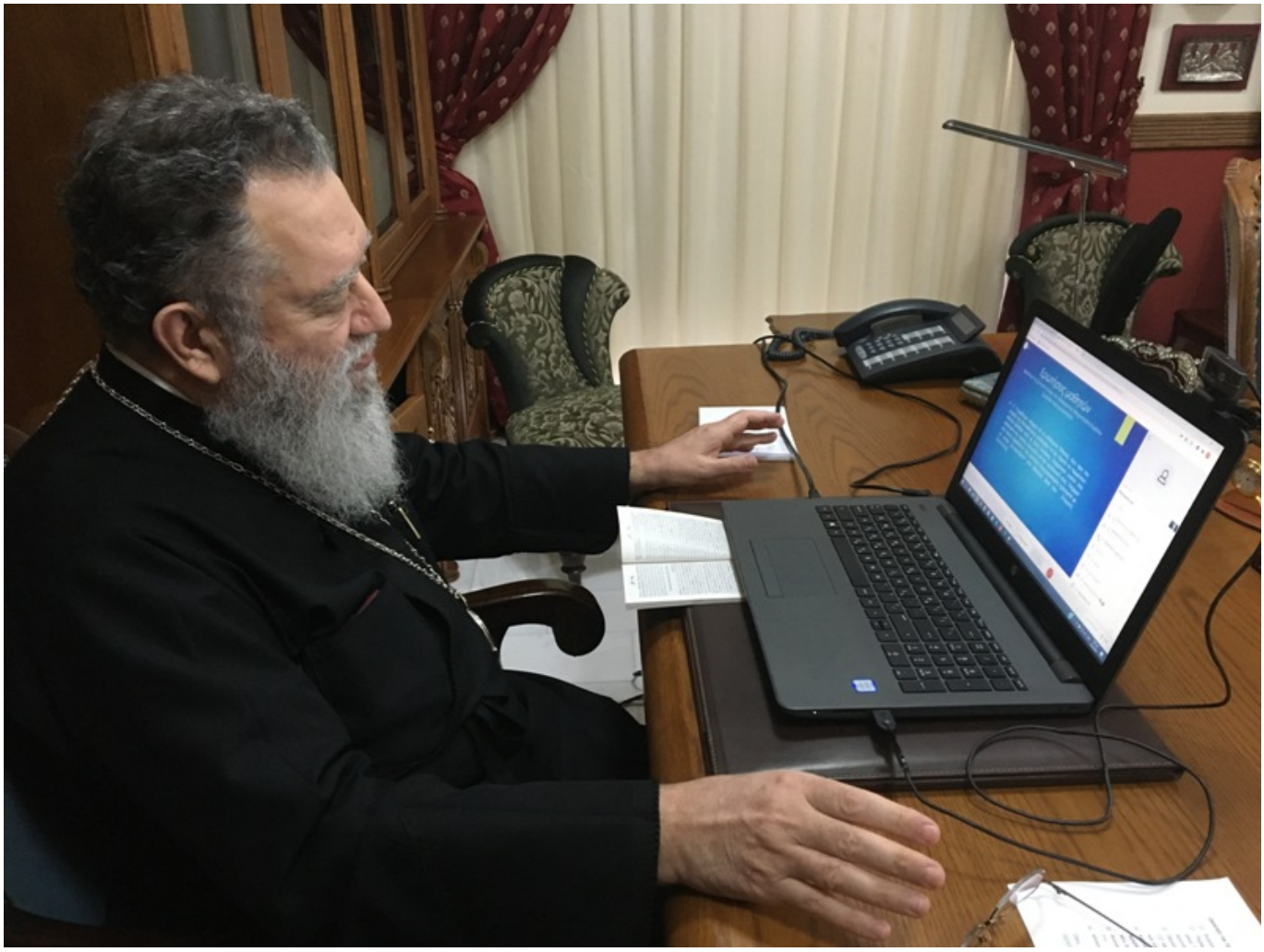

Διαδικτυακή συνέντευξη στους μαθητές της Στ΄ τάξης του 2ου Δημοτικού Σχολείου Βασιλικού παραχώρησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, κατόπιν προσκλήσεως του Διευθυντή του, κ. Ιωάννου Αρνή, το μεσημέρι της Τρίτης 30 Μαρτίου 2021.

Οι μαθητές, με την παρότρυνση των δασκάλων τους, πήραν τη συνέντευξη στο πλαίσιο του εορτασμού της διακοσιοστής επετείου της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας, ώστε να μάθουν περισσότερα για την προσωπικότητα και την προσφορά του Αρχιεπισκόπου Ευρίπου Γρηγορίου Αργυροκαστρίτη και να κατορθώσουν στη συνέχεια να προβάλουν σε σχολικό ντοκιμαντέρ την ζωή του ήρωα ιεράρχη.

Το κλίμα της τηλεδιάσκεψης ήταν ιδιαιτέρως ευχάριστο και οι μαθητές υπέβαλαν εύστοχα ερωτήματα σχετικά με την συμβολή του Αρχιεπισκόπου Γρηγορίου, αλλά και με την παρακαταθήκη του στους κατοπινούς Έλληνες. Κατόπιν, ο Διευθυντής του Σχολείου και οι διδάσκουσες Εκπαιδευτικοί των τμημάτων της Στ΄ τάξης ευχαρίστησαν τον Σεβασμιώτατο κ. Χρυσόστομο, ο οποίος εξεπλάγη ευχάριστα στο τέλος, οπότε τον τελευταίο λόγο είχαν και πάλι οι μαθητές, που απήγγειλαν στον Επίσκοπό τους ποιήματα σχετικά με την Εθνική μας επέτειο.

Τι έμαθαν οι μικροί μαθητές από τον Σεβασμιώτατο

Ο Αρχιεπίσκοπος Ευρίπου Γρηγόριος γεννήθηκε περί το 1765 στο Αργυρόκαστρο της Ηπείρου, φοίτησε στο μεγαλοπρεπές ελληνικό σχολείο της γενέτειράς του και στην Ακαδημία Μοσχοπόλεως, χειροτονήθηκε Επίσκοπος Παραμυθιάς το 1798 και το επόμενο έτος μετατέθηκε στη Μητρόπολη Ευρίπου, όπου παρέμεινε έως το 1823.

Κατά την προεπαναστατική περίοδο μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και έκανε κοινωνούς του μεγάλου μυστικού τον Αρχιδημογέροντα Ευβοίας Δημήτριο Αποστολίδη, τους οπλαρχηγούς Νικόλαο Τομαρά και Κώστα Χασάπη από την Ήπειρο και πολλούς άλλους.

Σημαδιακή για τον Γρηγόριο ημέρα η 2α Απριλίου 1821, καθώς απεσταλμένος του Πατριαρχείου του προσκομίζει το αφοριστήριο της Εξεγέρσεως έγγραφο, το οποίο και αποκρύπτει, ενώ ο εκ Λιβαδείας Λάππας τον πληροφορεί για την Απελευθέρωση της πόλης του, το άπλωμα της Επαναστάσεως ως τον έναντι της Χαλκίδος Ανηφορίτη λόφο και περί των μελλουμένων δράσεων.

Όμως, τη Μεγάλη Πέμπτη θα συντελεστεί ο σφαγιασμός χωρικών της Αυλίδας και της Χαλκίδας και η ανάρτηση των κεφαλών τους έξω από το κάστρο του Ευρίπου, και ακολούθως: η διαμαρτυρία του Γρηγορίου προς τους ενόχους, η αποστολή τούρκικης φρουράς πέριξ του Ναού την ώρα της Αναστάσεως, η φυλάκιση των ομήρων, ο εξαναγκασμός του για δήλωση υποταγής και ορισμού εκπροσώπων του στις επιτροπές αφοπλισμού των Ευβοέων.

Την 1η Ιουλίου καταφθάνει από τη Δωρίδα ο Γοβιός και πίσω του οι λεοντόθυμοι Βορειοηπειρώτες καπεταναίοι, οδηγώντας καμιά τριακοσαριά παλικάρια, όλοι Χιμαραίοι, Χορμοβίτες και Αργυροκαστρίτες, κρατώντας τα φοβερά και βροντερά εκείνα τουφέκια, που κέρδισαν χίλιες μάχες και τρόμαζαν στον ύπνο του τον Αλή πασά. Με μόνη την πρόσκληση του Γρηγορίου, πληρώνοντες οι ίδιοι τους λουφέδες των στρατιωτών, δρασκελώντας βουνά, έφθασαν στην Εύβοια. Ο – κληρονόμος μεγάλης περιουσίας – Γρηγόριος, αψηφώντας χρήματα και πρόθυμος για θυσίες, δεν είχε αστοχήσει. Και πραγματικά, υπό την ηγεσία του Αγγελή και μαζί με τους ντόπιους που αναθάρρησαν, η επανάσταση βρήκε τον δρόμο προς τη νίκη και τον θρίαμβο.

«Αυτόν, λοιπόν, τον πρωτεργάτη της Επανάστασης στην Εύβοια, τον φυλάκισαν από την πρώτη στιγμή και κυριολεκτικά σάπιζε με τις βαριές σιδερένιες καδένες στα χέρια, στα πόδια και στον λαιμό. Μάλιστα, ο βάρβαρος Μουσελίμης της Χαλκίδας, θέλοντας να ξανασκλαβώσει τα χωριά της Καρυστίας, τον πήρε μαζί του με σπασμένο το πόδι, συμβουλεύοντας τους Χριστιανούς σε υποταγή, μα (με τρόπο) προπαγάνδιζε την Επανάσταση, τονίζοντας πως ‘‘ο Έλληνας με τον Τούρκο στο εξής δεν δύναται να συζήσει’’».

Επιστρέφοντας στη Χαλκίδα, τον ξαναέβαλαν «εις το τιμωρικόν ξύλον, το λεγόμενον τρομπούκι», το μαθαίνει ο Κριεζής, πλησιάζει στη γέφυρα, απειλεί με θανάτωση αιχμαλώτων Οθωμανών, τους κρεμάει από τις μασχάλες και καθώς σφαδάζουν, αναχωρεί για τα Βρυσάκια, όπου πληροφορείται την απελευθέρωση του Αρχιεπισκόπου. Αργότερα, θα τον ξαναφυλακίσουν, μα θα σωθεί χάριν της νίκης του Κριεζώτη στο Κουτουρλομετόχι, της μεταξύ των Οθωμανών εμφύλιας διαμάχης, τη δωροδοκία της φρουράς, τη φυγάδευσή του εκτός πόλεως και την κατάληξή του στην Ιστιαία, απ’ όπου στις 22-1-1823 γράφει προς την κεντρική διοίκηση: «Ούτε η εις σκοτεινοτάτην φυλακήν συνεχής διατριβή μου, ούτε της ζωής μου ο κίνδυνος δεν με έκαναν τόσον να αδημονώ, όσον, όταν αναγκαζόμουν να είμαι μακριά από τα τέκνα μου, τους Χριστιανούς, δίχως να ημπορώ να συναγωνίζομαι εις τον Ιερόν υπέρ πίστεως και πατρίδος Αγώνα. Αλλ’ αφού η θεία Πρόνοια άκουσε τους βαρύτατους στεναγμούς μου, ένευσε να με λυτρώσει από τας χείρας των διωκτών της πίστεως, της τιμής και της ελευθερίας του γένους μας, προσφέρω εαυτόν ευπειθή και πρόθυμο στις υψηλές σας διαταγές».

Όμως, ο Γρηγόριος δεν έλαβε απάντηση, διότι παρασκευαζόμενης της τρίτης (κατά της Καρύστου) επιθέσεως και διορισθέντος του Νεοφύτου ως αρχηγού, η ανάμειξή του δεν συμβιβαζόταν. Μπροστά σ’ αυτόν τον αδικαιολόγητο παραγκωνισμό, αναχώρησε για την Κέρκυρα, αφιερώνοντας όλον του τον χρόνο στο – με τίτλο ‘‘Η Καινή Διαθήκη του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Δίγλωττος,

τουτέστι γραικική και αλβανική’’ (Κορφοί 1827) – μεταφραστικό του έργο, αφήνοντας αθάνατο τ’ όνομά του. Ο Γρηγόριος, ανήρ ενάρετος, ιεροπρεπής και φιλόμουσος, δύναται να θεωρηθεί ως ο θεμελιωτής της αλβανικής φιλολογίας.

Η άψογος στάση του κατά τα χρόνια της παραμονής του στην Κέρκυρα, το φιλήσυχο του χαρακτήρα του και η μετριοπάθειά του έπεισαν το Πατριαρχείο να τον αναβιβάσει στην πλέον διακεκριμένη θέση, μεταθέτοντάς τον στη Μητρόπολη Αθηνών την 16η Σεπτεμβρίου 1827, όπου αρχιεράτευσε για λίγους μήνες και αποβίωσε εν ειρήνη, αρχές του νέου έτους, οπότε και τάφηκε στη Χαλκίδα».